

Cesta

2

2008

KŘEŠŤANSKÝ ČASOPIS PRO DĚTI

cena 5 Kč

Modlitba	3
Exodus aneb Přeházené listy Bible.....	4
Osobnost měsíce.....	6
Biblická jména	7
Bozo	8
Hromnice	10
Popletené říkanky.....	11
Výtvarně-literární soutěž.....	12
Učíte se anglicky?	13
Soutěž o tři knihy	14
Rostliny v Bibli	15
Písnička	16

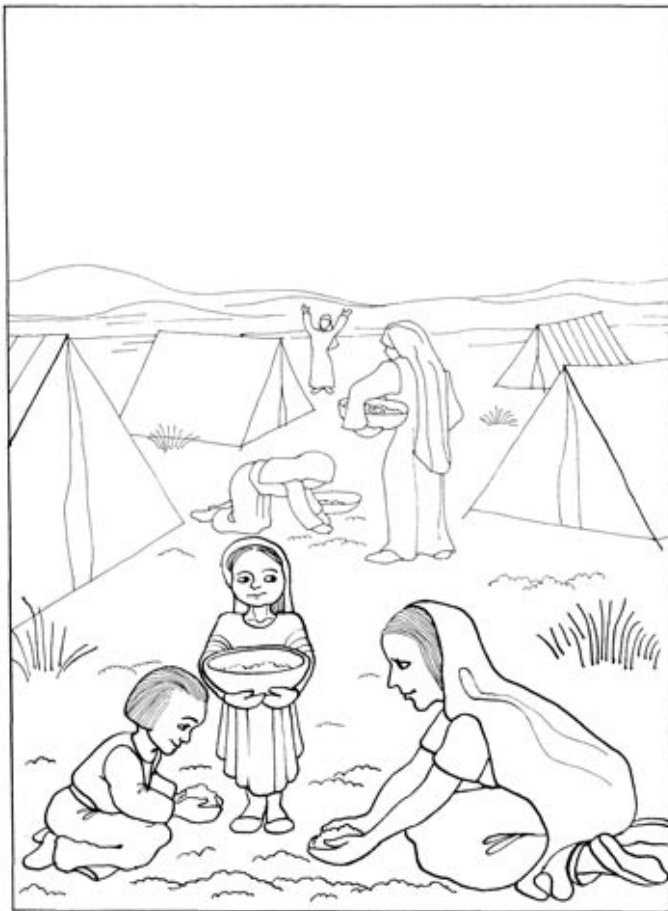
Vydavatel: Ústřední rada Církve československé husitské
 Adresa redakce: Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6, tel.: 220 398 107
 Šéfredaktorka: Mgr. Jana Krajčířiková, e-mail: jana.krajcirikova@ccsh.cz
 Tisk: Grafotechna Print s. r. o.
 Distribuce: A.L.L. production s. r. o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9,
 tel.: 234 092 851, e-mail: predplatne@predplatne.cz
 Objednávky a reklamace vyřizujte, prosím, přímo s distributorem.
 Ilustrace: J. Oleš, V. Švejdvová, R. Scott
 a archiv časopisu Cesta
 Registrováno pod číslem MK ČR E 8426 dne 2. 2. 2000

Milý Pane Bože,
včera jsem viděl na silnici bouračku
a minulý týden taky jednu.
Musela tam přijet sanitka.
Kéž by všichni řidiči i chodci
dávali vždycky dobrý pozor,
aby se nikomu nic nestalo!
Prosím tě, ochraňuj nás,
ať se vždy ze svých cest bezpečně vrátíme domů!
Amen.

Také tentokrát se nám odstavce příběhu poněkud přeházely. Seřadíte-li je správně, získáte písmenka do tajenky, kterou si můžete zkontrolovat na str. 11.

6. Mana, voda ze skály

Nějaký čas pak Izraelci odpočívali ve veliké oáze Élim. Potom se vydali na další pouť pouští. Došlo jim jídlo a opět začali reptat: „Měli jsme raději zemřít v Egyptě, kde jsme měli dost masa a chleba, než se tady v poušti trápit hladem!“ **(T)**

Mojžíš se modlil k Hospodinu a ten mu řekl, že má svou holí udeřit do skály. Ze skály pak vytryskla voda, aby se mohli Izraelci napít. **(L)**

To místo pojmenovali Massa a Meriba, to znamená Pokušení a Svár – podle toho, jak se Izraelci hádali a pokoušeli Hospodina svými pochybnostmi. **(E)**

Mojžíš však Hospodinu věřit nepřestal. Modlil se k němu a Hospodin mu ukázal dřevo. Když Mojžíš hodil to dřevo do vody, voda zesládla a dala se pít. Hospodin řekl Izraelcům: „Když mě budete poslouchat a důvěřovat mi, nic zlého se vám nestane.“ **(Ř)**

Mojžíš vedl Izraelce dál od moře. Putovali pouští tři dny, ale nenarazili na žádnou vodu. Konečně přišli na místo, kde voda byla, ale nedala se pít, protože byla hořká. Pojmenovali to místo Mara, to znamená hořká. **(V)**

Někteří však Mojžíše neposlechli a nasbírali si many více než snědli. Do rána to však zčervivělo a páchlo. Mojžíš se na ně zlobil pro jejich chamtivost a neposlušnost. Stejně tak byli někteří neposlušní, když chtěli sbírat manu i sedmého dne, kdy měli odpočívat. **(T)**

Izraelci zase začali reptat: „Co máme pít? Proč jsi nás vyváděl z Egypta? Abychom umřeli v poušti žízni? To jsme tam raději měli zůstat.“ Jejich víra v Hospodina opět zakolísala, přestože jim již tolikrát před tím ukázal, jak je mocný a že je vždy ochrání a pomůže jim. **(Ě)**

Hospodin řekl Mojžíšovi: „Sešlu vám chléb jako déšť z nebe. Ať si lidé každý den nasbírají tolik, kolik potřebují, jen v sobotu ať sbírají na dva dny, aby mohli dodržet den odpočinku.“ **(E)**

Putovali dál a opět měli žízeň a začali se bouřit proti Mojžíšovi. Mojžíš se jich zeptal: „Proč pořád nadáváte a pokoušíte Hospodina?“ Lidé se však neuklidnili, spíš naopak. **(Á)**

A skutečně, i přes jejich reptání, večer přiletěly křepelky, aby měli Izraelci maso, a ráno se na zem snesla rosa, která se proměnila v manu – chléb nebeský. Tuto manu jedli Izraelci po celý čas svého putování pouští do zaslíbené země. **(S)**

Josef Kajetán TYL (* 4. 2. 1808 Kutná Hora, + 11. 7. 1856 Plzeň)
- český dramatik, herec, prozaik a novinář

V letošním roce uplynulo přesně dvě stě let od narození nejvýraznější osobnosti českého divadla ale i literatury ve 30. a 40. letech 19. století, J. K. Tyla, který v té době stál v centru národního a vlasteneckého dění.

Tyl jako novinář vydával od roku 1833 časopisy *Jindy a nyní* (dodnes vychází pod názvem *Květy*), *Vlastimil* a *Pražský posel*. Psal povídky i romány (např. *Poslední Čech*).

Jeho pravou doménou však bylo divadlo, které miloval a o němž byl právem přesvědčen, že může sehrát nezastupitelnou roli v probouzení národního vědomí i v šíření kultury a vzdělání v nejširších vrstvách národa. Nejprve putoval po Čechách i Německu s kočovnými společnostmi, potom hrál jako ochotník ve Stavovském divadle, kde později získal místo dramaturga. Neustále bojoval za samostatné české divadlo. Brzy se osvědčil nejen jako herec, ale také jako organizátor, režisér, opatroval rekvizity, maloval kulisy i upravoval hry. Patřil mezi nejznámější a nejoblíbenější vlastence. Za Bachova absolutismu však byl rozpuštěn český soubor Stavovského divadla a Tyl musel konec života strávit opět jako kočovný herec, v chudobě a strádání.

Český národ má jeho jméno spojeno především s naší hymnou, písní *Kde domov můj*, která, s nápěvem od Františka Škroupa, zazněla poprvé v roce 1834 v Tylově hře *Fidlovačka*.

Také v případě písmena M je Bible na jména poměrně bohatá, zde je tedy výběr jen těch nejvýznamnějších:

Mojžíš – jeden z biblických praotců, vyvedl Izraelce z egyptského otroctví (viz náš seriál na str. 4-5), je po něm pojmenováno prvních pět biblických knih.

Mérab (1 S 18,17) a **Míkal** (1 S 18,20) – dcery krále Saula, které postupně nabízel Davidovi za manželky, pokud porazí Pelištejce (Saul však doufal, že David v boji zahyne, což se nestalo a s Míkal se oženil).

Mefíbóšet (2 S 9,6) – syn Davidova přítele Jónatana, vnuk krále Saula, chromý na obě nohy. David se jej poté, co pod svou vládou sjednotil celý Izrael, ujal a vrátil mu vše, co patřilo Saulovi.

Menachém (2 K 15,17) a **Menaše** (2 K 21,1) – první vládl v Izraeli, druhý v Judsku, ani jeden však nepanoval ve shodě s Hospodinem.

Mordokaj (Ester) – vychoval svou sestřenicí Ester, která se stala manželkou perského krále, a společně zachránili židovský národ před vyhlazením.

Micheáš, Malachiáš – proroci, podle nichž byly nazvány i biblické knihy.

Matouš a Marek – autoři dvou evangelií, celník Matouš byl jedním z Ježíšových učedníků (Mt 10,3).

Marie – toto jméno se v Novém zákoně vztahuje k mnoha ženám: předně je to **Ježíšova matka** (např. Mt 1,18), dále **Marie Magdalská**, která Ježíše doprovázela až na Golgotu (Mt 27,55; Mk 15,40) – spolu s **Marií, matkou Jakuba a Josefa a Marií Kleofášovou**, sestrou Ježíšovy matky (J 19,25) – Marie Magdalská také pomáhala při Ježíšově pohřbu a Ježíš se jí zjevil po svém vzkříšení (J 20,11-18). Další **Marie** je **sestra Lazara a Marty** (L 10,38-42), která Ježíšovi pomazala nohy vzácným olejem (J 12,1-3).

Matěj (Sk 1,26) doplnil po Jidášově zradě apoštolský kruh.

Mikuláš z Antiochie (Sk 6,5) – pohan, který uvěřil v Krista a stal se jedním ze sedmi diákonů.

Bozo byl dobře vychovaný slon a miláček dětí. V aréně velkého cirkusového stanu tančil valčík a dělal piruety, lehal si a předstíral, že je mrtvý, a na závěr dirigoval kapelu vlajkou, kterou držel chobotem. Ale teď byl s tím vším konec. Během jednoho týdne se třikrát pokusil zabít svého ošetřovatele. Když za ním přišli malí chlapci a děvčata s ořechy, hněvivě troubil, jako kdyby je chtěl všechny rozdupat. Nic jej neuklidnilo. Úřady nařídily, že majitel cirkusu musí zvíře dát zabít, neboť ohrožuje veřejnou bezpečnost.

Tehdy ještě neexistovaly spolky pro ochranu zvířat. Nic nemohlo majitele pohnout k tomu, aby upustil od nelítostného plánu vyrovnat ztrátu slona prodejem vstupenek na Bozovo utracení.

V sobotu dopoledne se v cirkusu tlačil dav lidí. Střelci s puškami v rukou obklíčili klec, kterou Bozo neklidně obcházel. Čas od času zvedl chobot a zatroubil, jako kdyby tušil, co jej čeká. Venku před klecí stál podkoní ve fraku a s lesklým cylindrem na hlavě a chystal se právě dát znamení střelcům, když tu někdo položil řediteli na rameno ruku. Ředitel se obrátil. Před ním stál malý zavalitý muž s hnědým knírem a silnými brýlemi.

„Nechcete raději nechat toho slona naživu?“ ptal se neznámý muž.

„To nejde,“ řekl ředitel. „Je zlomyslný. Tomu už nic nepomůže.“

„Dovolte mi jít k němu do klece a já vám během dvou minut dokážu, že nemáte pravdu.“

Ředitel se na neznámého zamýšleně podíval: „Za tři minuty vás rozdupe na kaši,“ řekl.

„To jsem si myslel, že něco takového řeknete.“ Malý muž se usmál. „Přinesl jsem si proto notářsky ověřené prohlášení, které vás zbavuje vší odpovědnosti. Všechno riziko nesu já.“

Ředitel se přesvědčil, že dokument je právoplatný, a sdělil divákům senzační novinku o pokusu uklidnit slona.

Neznámý muž odložil bez rozmyšlení klobouk a kabát. „Tak,“ řekl klidně, „teď můžete otevřít dveře.“

Bozo přerušil svůj neustálý pochod a obrátil krví podlité oči k malým ocelovým dveřím s mříží a zachvěl se, když se závora pohnula. Malý muž neozbrojen vstoupil dovnitř a dveře za sebou zavřel. Bozo ze sebe vydal varovný hněvivý řev. Ale vetřelec začal tiše hovořit. Když slon uslyšel první

slova, ztišil se a zpozorněl. Napjaté publikum nemohlo rozumět ani slovo, jen Bozo, jak se zdálo, chápal. Jeho mohutné tělo se už nechvělo jako ochromené, zatímco jednotvárný hlas se dál laskavě a mile ozýval. Pojednou slon vydal krátký zvuk, který zněl úplně dětsky a dojemně, a kýval mohutnou hlavou sem a tam.

Neznámý muž se odvažil přistoupit k němu

blíž a přátelsky mu pohladil chobot. A pak se s koncem chobotu otočeným kolem zápěstí začal spolu se slonem procházet v kleci, až nakonec překvapení diváci už nemohli zůstat zticha a projevíli hlasitě svou pochvalu.

Malý muž konečně opustil klec. „Bozo není vůbec zlomyslný,“ řekl řediteli. „Měl jen touhu po domově. Mluvil jsem k němu hindštinou. Je to totiž indický slon a to je řeč, se kterou vyrůstal. To jej zase upokojilo. Teď se bude jistě dlouhou dobu chovat klidně.“

Cizí muž si ani nevšiml ruky, kterou mu ředitel podával. Snad se mu zdálo, že to nemá cenu, podávat ruku muži, který byl schopen prodávat vstupenky na smrt slona. Jednoduše zmizel. Ředitel cirkusu upřeně zíral na notářsky ověřený doklad a prohlédl si lépe podpis. Pak pochopil. Jméno znělo – Rudyard Kipling. Ten neznámý byl slavný anglický spisovatel, který se narodil v Indii a jehož povídky o zvířatech jsou známé po celém světě.

Fulton Ousler
Přel. Zdeněk Svoboda

Taková a řada dalších pranostik (několik příkladů: Na Hromnice musí skřivánek vrznout, i kdyby měl zmrznout. Je-li o Hromnicích studeno, přijde brzy jaro. Pak-li na Hromnice jasno bývá, bude ještě zima dlouhá. O Hromnicích déšť – na jaře sníh, o Hromnicích sníh – na jaře déšť. Svítí-li Slunce na Hromnice, bude zimy o šest neděl více.) se vztahují ke svátku Hromnice (2. února).

V pohanských dobách byly Hromnice spojeny s bujnými oslavami předzvěsti jara. V době křesťanské jde o tradiční lidové označení katolického svátku Uvedení Páně do chrámu, dříve též Očišťování Panny Marie. Svátek připomíná událost z evangelií (L 2,22-38), kdy Ježíšova matka přinesla podle židovského obyčeje svého syna 40. dne po narození do jeruzalémského chrámu, aby jej zasvětila jako prvorozeného Bohu. Zde se setkává s prorokyní Annou a spravedlivým Simeonem, který Ježíše nazval „světlem k osvícení národů“.

Od tohoto Simeonova proctví o Ježíši-světle pochází zvyk, který se začal šířit zřejmě od 11. století: v tento den se světily svíčky „hromničky“, které se během bouřek zapálené dávaly do oken a měly spolu s modlitbou chránit před bouřkami. Báby kořenářky jimi také léčily – dávaly je do rukou nebo křížem pod krk nemocnému. Rozžatými svícemi, které symbolizují očistu, se také obcházely včelí úly. O tomto svátku se nemá pomlouvat, klít, tancovat, ani žertovat. Podle lidové víry by hospodyně neměla brát do ruky jehlu – přitáhla by na stavení blesk a mohlo by vyhořet.

Protože je tradičně svátek spojován také s ochotou zasvětit svůj život poslání, které člověk dostává, je dnes v katolické církvi slaven také jako Den zasvěceného života (tj. řeholníků a řeholnic).

Hromnicemi končí vánoční období – pokud jste do této doby ještě neodstrojili stromeček, učiňte tak v tento den.

Byl jeden domeček,
v tom domečku stoleček,
na stolečku mistička.
V mističce plavaly nudličky,
Pavlíček je lovil do lžičky.

Pekař peče housky,
uštípuje kousky
a Honzík za rohem
jí buchtu s tvarohem.

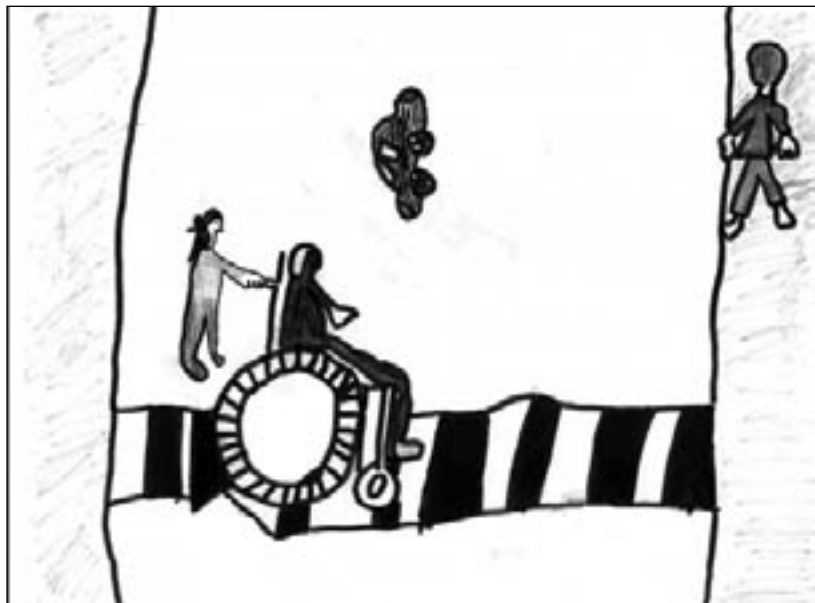
Eva Šafářová

(Správné řešení ze str. 4: Věřte stále.)

Milé děti, v tomto čísle se s výherci soutěže na téma „Kdo je můj bližní“ rozloučíme. Představujeme vám poslední dva oceněné obrázky – od Jany Nývltové (kategorie 6-7 let) a Nikoly Fundové (kategorie 8-9 let).

15. Tři králové (mágové)

Když se narodil Ježíš, tři mudrci od východu přišli do Jeruzaléma a ptali se: „Kde je ten právě narozený král Židů? Viděli jsme na východě jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit.“ Když to uslyšel král Herodes, znepokojil se. Tajně povolal mudrce a řekl jim: „Jděte a pátrejte po tom dítěti a jakmile jej naleznete, oznamte mi, abych se mu i já šel poklonit.“ Oni potom pokračovali v cestě a hvězda šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo to dítě. Zaradovali se velikou radostí. Vešli do domu a uviděli dítě s Marií, jeho matkou. Padli na zem a klaněli se mu a obětovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. A protože byli varováni ve snu, aby se nevraceli k Herodovi, odcestovali do své země jinou cestou.

16. Lord's Prayer

Our Father in heaven, hallowed be Your name,
Your kingdom come, Your will be done, on
earth as in heaven.

Give us today our daily bread.

Forgive us our sins as we forgive those who
sin against us.

Lead us not into temptation but deliver us
from evil.

For the kingdom, the power and the glory are
Yours now and for ever. Amen.

Slovíčka:

heaven	nebesa
hallowed	posvátný, posvěcený
kingdom	království
will	vůle
forgive	odpustit, odpouštět
sin	hřích
temptation	pokušení
deliver	zachránit, vysvobodit, zbavit
evil	zlo, zlý

Simeon a Anna

40 dní po Ježíšově narození přinesli rodiče Ježíše do Jeruzaléma, aby jej podle zákona zasvětili Hospodinu. V L 2,22-38 se dočtete, jak se setkali se Simeonem a Annou. Pak pro vás jistě nebude těžké určit, které z následujících vět jsou pravdivé a které ne – a získat tak správná písmenka do tajenky. Tu nám pošlete do poloviny března – můžete se stát jedním ze tří výherců knihy, jejichž jména otiskneme v dubnové Cestě.

Rodiče měli obětovat dvě holoubata nebo dvě hrdličky.

ANO (H) NE (L)

Simeon byl mladík žijící v Jeruzalémě.

ANO (A) NE (R)

Simeon byl muž spravedlivý a zbožný.

ANO (O) NE (S)

Když uviděl Ježíše, vzal jej do náručí a chválil Boha.

ANO (M) NE (O)

Marii s Josefem to vůbec nepřekvapilo.

ANO (P) NE (N)

Prorokyně Anna byla vdova.

ANO (I) NE (E)

Žila u Jeruzalémských hradeb, ale pravidelně přicházela do chrámu.

ANO (R) NE (C)

Také ona chválila Boha, když spatřila Ježíše.

ANO (E) NE (K)

Blahopřejeme výhercům soutěže z prosince 2007 (Správné řešení: na obrázcích bylo těchto pět rozdílů: chybějící záhyb na Mariině plášti; nahoře tmavý rukáv; Ježíšek nemá pusku; jesličkám chybí část nohou; seno je na jednom místě vybarvené):

Ivana Miková, Tomáš Ochocký a Nikola Malá z Kojetína

Koření, balzámy

Když se řekne koření, asi si většina z nás představí kuchyni, kde to z hrnců a pánví příjemně voní. Koření používají lidé již tisíce let, zdaleka však ne pouze k vaření. Mnohé z nich má léčivé účinky, jiné se pro svou

krásnou vůni používá v kosmetice. Proto je samozřejmé, že také v Bibli se s mnoha druhy koření setkáme.

Vzpomínáte určitě na dary tří králů – mágů z východu. Jedním z nich byla **myrha** (Mt 2,11). Je to vonná pryskyřice načervenalé barvy, která se získává z některých stromů v Arábii a v Africe. V biblickém světě se používala mnoha způsoby, ale především k potírání a spolu s mastmi k navonění. Např. v knize Ester (2,12) je zmínka o tom, že ženy krále Achašveróše se natíraly myrhovým olejem a dalšími balzámy. Také v Písni písní se s myrhou několikrát setkáme (3,6; 4,6; 4,14; 5,1; 5,5), stejně jako se **šafránem**, puškvorcem, skořicí, aloe (4,14). V Ex 30,23 je obsažen návod k výrobě oleje svatého pomazání. Kromě myrhy byly dalšími surovinami např. **skořice**, **puškvorec** a olivový olej. Myrha se přimíchávala také do vína - takto byla nabídnuta Ježíši jako utišující prostředek před smrtí na kříži, on to však nepřijal (Mk 15,23). Ženy myrhou ošetřily Kristovo tělo před uložením do hrobu (Jan 19,39). Při tom použily také další vonný balzám – **aloe**. Tato rostlina se dodnes v přírodní medicíně a kosmetice užívá velmi hojně. Znali ji již staří Egypťané, kteří ji nazývali „krev bohů“.

Z dalšího koření můžeme zmínit ještě třeba **kmín** a **kopr**, o kterých mluví Izajáš (28,25-27), když nabádá, že Hospodin určil každé práci a každému dění vhodný čas a postup: Když orač připraví půdu, zaseje kopr, kmín, pšenici, proso, ječmen a špaldu. Také sklizeň neprobíhá nahodile - kopr se nemlátí smykem a po kmínu se nejezdí koly vozů, nýbrž kopr se vyklepává prutem a kmín holí.

1. Odpušť, že dnes tak ja - ko včera jsem to - bě věrnost
 sli - boval, od - pušť, že z rána do ve - če - ra
 jsem te - be skutkem zra - zo - val, od - pušť, že z rána
 do ve - če - ra jsem te - be skutkem zra - zo - val.

2. Odpušť, že jsem nevslechl'
 bratra,
 který se mne na radu ptal,
 /: odpušť, že jsem se díval
 spatra,
 na toho, který klopytal. :/

3. Odpušť, že nad svou
 hněvivostí
 nechal jsem slunce zapadnout,
 /: odpušť, že jsem dnes bez
 milosti
 slepého nechal upadnout. :/

4. Odpušť mi, Pane, zase znova,
 odpušť mi každý lásky dluh,
 /: odpušť všechna zbytečná
 slova,
 odpušť, jenž slitovný jsi Bůh. :/

